

HET HUISJE OP HET IJS

11

Daar was eens een mannetje, dat was niet wijs,
Die bouwde zijn huisje al op het ijs,
En bad: „Och Heertje laat het altijd vriezen,
Want anders moet ik mijn huisje verliezen.”

Oud-Hollandsch rijmpje.

MEVROUW KWABERAAN HEEFT VOOR haar lees-portefeuille bedankt, en de toestopper-tjes aan Liesje houden op. Want de vader is een paar keer gekort, nogal gevoelig. En net komen de zusjes in 't leeren.

Het gaat, bij Willem en Liesje. Zij hebben de eerste maanden het nieuwe spelletje gespeeld, dat „zuinig zijn” heet. Liesje loopt op haar schoentjes met hakjes naar 't Levensmiddelenbedrijf, heel aan 't andere eind van de stad. Zij wonen op een piepklein flatje, de forsgebouwde Willem zit daar als een hond, die op reis moet gaan, een Newfoundlander in een treinkorf. De meubeltjes zijn nieuwerwetsch, zoo plat als pannekoeken.

De menu'tjes, een collectie voor alle tijden des jaars, brengen het Lied van Schijn en Wezen, met den Schijn in de bovenmelodie. Schijngehakt en Maggiblokjes, essences in zeven smaken, puddingpakjes met mooie kleurtjes, en gelatine voor de stevigheid. Er is ook een brodtrommel, gelukkig voor Willem, want hij is een gezonde eter.

Alles is gloednagelnieuw. Liesjes vader heeft stilletjes van haar teruggehouden salaris een potje voor haar gemaakt. Ze heeft een uitzetje linnengoed, wat aardige toiletjes, een mantelpak met een paar hoedjes, en zoo-waar ook een vos. Liesje is een keurig dametje, eenvoudig, en toch „chic.”

Den langen dag, dat Wim van huis is, speelt Liesje haar spelletje „patience” met de Zuinigheid. De gulden is een beloften-rijke sluitappel; in hoeveel partjes kan die niet uiteenvallen, en men heeft de verrassingen zelf in de hand! Des avonds siert zij het feest van Willems thuiskomst met een bosje narcissen van langs-de-deur, en een koekje bij de thee.

Maar in Willems jongensgezicht worden de jukbeenderen scherp, en als hij Liesje helpt met de vaat, glipt zijn trouwring in de teil. Bij 't naar bed gaan neust hij in de kast naar beschuiten, en toch had hij bij de thee inplaats van een koekje om een boterham gevraagd. Schroomvallig stelt hij Liesje voor, wat anders te gaan koken; meer iets, dat staat in de maag. Vandaag bijvoorbeeld eens groene erwten, en morgen bruine boonen, dan weer eens dikke soep of stokvisch. Eens geen smaakjes en peterselietakjes voor garnering, en een tijdje geen koekjes en geen bloemen op tafel, maar liever voor 't geld vet en spek.

Liesje geeft hem terstond zijn wensch. Willem is een goede man voor haar, tevreden en opgeruimd, en hij houdt zijn baan. Zijn moeder heeft hem een paar pakken van degelijke stof en goeden snit ten uitzet meegegeven, want voor zijn werkkring moet zijn kleding verzorgd wezen. Zijn boorden en overhemden gaan naar de wasserij.

En weldra wacht Liesje het moederschap.

Zij is blij en dankbaar, doch voelt zich in haar lichaamsgestel sterk aangegrepen. Wat moet Liesje nu doen om op kracht te blijven, zoodat zij straks een flink gezond kindje krijgen zal? Het grovere, zwaarder voed-

sel, dat Willem absoluut noodig heeft, verdraagt haar verzwakte maag niet. En voor zacht eten, versche eitjes, bouillon en room, of een fijn vischje, is er geen geld.

Doch samen komen ze dien tijd van hoop en spanning nog vrij goed door. Willem verwent haar, en ze kan nu nog in bed blijven, als ze te moe is om op te staan. Van thuis krijgt ze de luierman met de boodschap van moeder, dat ze nou verder nergens meer op hoeft te rekenen, want dat 't benauwd is met die korting van vader. En de zusjes maken slabbetjes, die kosten niks en 't is toch 'n presentje.

De moeder van Willem komt bakeren. Er wordt een jongen geboren, en de handen van zijn grootmoeder zijn zoo zacht; men zou niet zeggen, dat dit stugge mensch, dat altijd zoo nuchter praat, zoo teer kan wezen voor een kindje. Zij blijft vele weken, want Liesje is doodop. De baker brengt nota bene zelf nog haar kostgeld in! Zij zegt: „Da's 'n zuivere rekening.”

Maar nu is het flatje als met handen omgekeerd. Het jongetje huilt nogal veel en Lies krijgt haar nachtrust niet. Willem gaat voor haar uit bed om 't kind aan te geven; met dat hij zegt: „Dáár, asjeblijft, pak aan, heb je 'm?” slaapt hij weer. Totdat hij de zuigeling terug moet leggen, en slaapt dan opnieuw, door alles heen. En Lies blijft lang wakker, en maakt zich boos over zijn rustig ademhalen.

Wat is de kamer nu vol, door dat ééne kleine kindje. En wat krijgt Lies het druk. Ze komt maar weinig de deur uit, en met 't verre Levensmiddelenbedrijf is 't afgelopen. Willem haalt de boodschappen; er mankeert wel eens wat aan, en 't is lang zoo zuinig niet. Daar is hij 'n man voor.

Als Willem thuis komt, doet hij zijn pak en zijn overhemd uit, en zit in een trui. Om zijn spullen te sparen. En Lies wil zelf rauw-strijken, voor zijn boorden-wasch. Maar dat wordt niets. Hij krijgt een ding om zijn hals, dat veel weg heeft van een zwachtel, 't lijkt wel of hij een dikke keel heeft. Maar als hij de boord afdoet en zegt: „Da's 'n goeie luiervoor Tinusje,” dan is het de laatste keer, dat hij om dat aardige spelletje gelachen heeft, dat leuke avontuurtje van armoe en liefde, van het hutje op de hei..... of van het huisje op het ijs.....

En 't venster staat al op een kier.

Nu wordt het gaandeweg een wanhopige strijd om uit de schulden te blijven. Willems gezond lichaam eischt krachtig voedsel. En zijn chef staat op nette kleding. Liesje is huilerig en kribbig — overspannen van de zorgen. Er is geen sprake van hulp voor 't ruwe werk of voor de wasch. Liesje moet versterkende middelen hebben, anders kan zij haar kindje misschien niet eens blijven voeden, maar waar moet dat vandaan komen! En Tinusje, wat heeft Tinus al niet nodig! Kinderzeep en een knopsponsje, een kruikje, talkpoeder voor zijn huidje..... de kleertjes liefst niet eens gerekend.

„Eet dan toch,” zegt Willem, een middag dat Liesje, welgeteld, negen bruine boonen op haar bord neemt, „probeer 't tenminste es, zóó val je toch van de graat.”

Doch zelfs dezen éénen hap kan Liesje niet naar binnen krijgen, ze werd immers al onpasselijk, toen ze de boonen koken moest. En Willem, die daar maar niets

Foto Doerer, Baarn

EEN KNUS INTERIEURTJE TE HEEZE (N. Br.)

van begrijpt, die haar zelfs nog een dobbelsteentje spek wil opdringen.....! 't Wordt de arme Lies te machtig, ze krijgt een rood hoofd van drift en zegt: „Jij hebt een paardenmaag.”

„Nee,” antwoordt Willem rustig, „ik heb geen paardenmaag. Er is hier geen eten genoeg, voor jou en voor mij, en straks voor 't kind. 't Is gekkenwerk wat we zijn begonnen. Maar je mag niet zoo leelijk tegen me doen, Liesje, want jij en je moeder, jullie hebben me er in gepraat.”

Nu schreit Liesje, en Willem zegt, dat zij een lief vrouwtje is, en dat hij zijn uiterste best zal doen voor een bijverdienste 's avonds. Dan gaat hij in zijn goedigheid een lekkernijtje koopen, een half onsje garnalen, bij L. Dijkhuizen, handel in visch, of een stukje zachte jonge kaas in den Gelderschen Winkel. Dien drijft werkelijk een Geldersman, de menschen zijn dorpsch, en borgen gemoedereerd. Ook Leen Dijkhuizen borgt wel, en ook de bakker-op-den-hoek, die fijne broodjes verkoopt. Zoo spannen die vriendelijke buurtwinkeltjes heel onbewust, alleen maar graag op de klandizie, samen een net, waar de jonge menschen in vallen moeten.

Maar wat wil men dan..... Wim kan 't niet aanzien, dat zijn vrouw zoo vermagert. Het tweede kindje is op komst.

Als Tinusjes zusje geboren wordt, schiet er van Lies niet veel meer over. Een stoffig, slecht verzorgd kopje met haar, een hals-met-zoutvaatjes, en twee schrille, veel te groote oogen. Waar is die kranige durf nu van heldhaftig crisisvrouwtje, dat tooveren met dubbeltjes kon? Ach, Liesje was heelemaal niet kranig, zij was een gewoon jong ding, en de liefde tusschen haar en Willem was een gewone, hartelijke liefde, maar geen zier geestelijker dan die van andere menschen. Zij had met haar goeden kerel een gewoon gelukkig leven geleid..... als zij hun echtelijk huisje niet hadden gebouwd op dat verraderlijk ijs.

Het loopt spaak. Het loopt zoo finaal spaak, er is geen houden aan. Leen Dijkhuizen wordt lastig, en zelfs het gemoedelijke Geldersche vrouwtje komt nu met een onbeholpen potloodrekeningetje aan de deur. Bij de tweede bevalling heeft het gezin zich zóó dik in de buurtschuldjes gewerkt, dat Willem radeloos naar zijn moeder om een voorschot loopt.

Willems moeder is een zakelijk mensch. Ze zegt: „Hoor es, met 'n voorschot help ik je van den wal in de sloot. Daar moet wat anders gebeuren. Lies zit zelf aan den grond; die moet weer van begin af aan opsterken. Ze is verarremoeid. Nou weet ik 't goed, Willem, en ik verwijt je niks, want wat ik te zeggen had, dat heb ik je gezegd. Moeder Kwaberaân zit nou te huilen, maar daar schieten we niet mee op, ze mot Lies 'n goeie poos in huis nemen, zoo lang als de dokter zegt, dat noodig is, voor volkomen rust. Dat moet daar dan maar uit de lengte of uit de breedte komme, ik doe ook 't mijne. Die verdieping zeg je op; en je meubeltjes, dat ben kleine prutsen, die kan ik makkelijk boven mekaar op me zolder zette. En jij komt bij mijn, Willem, met Tinusje en Zus, maar dan moet ik voor zoolang je verdienste hebben, dat spreekt, want ik moet 'n hulpie nemen. En je buurtschuldjes, daar praten we niet over, die zuiver ik an.”

En als Willem zegt: „Maar moeder..... moeder..... da's toch veels te veel,” dan antwoordt zij:

„Kop op, jonge. N o ù moed houwe.”

HENDRIKA KUYPER—VAN OORDT

IETS OVER ONZE HANDELSTAAL

JOODSCHE UITDRUKKINGEN

HET IS GEEN WONDER, DAT DE JODEN, die door de omstandigheden gedwongen werden, zich bijna zonder uitzondering aan den handel te wijden, ook op de handelstaal invloed uitgeoefend hebben. Slechts langzamerhand zijn ze er toe overgegaan, zich te bedienen van de taal van het land waar ze zich — vaak na veel omzwervingen — metterwoon vestigden, en nog altijd wemelt hun taal van — vaak grof — verbasterde Hebreuwsche uitdrukkingen.

De Joodsche koopman, die een aardig buitenkansje heeft gehad, vindt dat hij een aardig masseltje heeft. (Massel=geluk.) Heeft hij nog niets ontvangen, dan zal hij tegen u klagen, dat de zaken zoo slecht gaan, dat hij nog niet eens jadmoos heeft ontvangen. (Jad = hand; moos een verkorting van moas = geld.) Jadmoos is dus handgeld. Hij moet toch ook door de wereld, al is hij een arme sjlemiel. (Hebr. Jodenduitsch = arme jongen.) Hij ziet er dan ook vaak sjofel (= armoedig) uit. Maar hij is een goocheme gooser, d.w.z. een wijze jongen (eigenlijk beteekent gooser bruidegom) en hij zal u wel wat „aansmeren.” Dat moet hij wel, want anders gaat hij pleite. Dit pleite is een verkorting uit 't Hebr. pelette = vlucht. Daar vroeger kooplieden, die hun financieele verplichtingen niet konden nakomen, vaak op de vlucht gingen, heeft dit woord pleite op den duur de beteekenis van „failliet” gekregen.

Echter, al is hij goochem, oneerlijk is hij niet. Hij houdt zich alleen met kosjere zaakjes op. (Kosjer = geoorloofd; vooral van spijzen, van zaken gezegd, beteekent het eerlijk, goed te vertrouwen.) Hij zoekt altijd massematte, (zaken) waarmee hij voor den dag kan komen. U koopt wat van hem? Massel tof! meneertje! Gefeliciteerd, goed geluk!

L. T. v. B.

EEN NEDERLANDSCHE KUNSTENAAR IN ROME

REEDS MEERMALEN HADDEN WE HET VOORRECHT, onze lezers iets te kunnen laten zien van het werk van een Ned. kunstenaar, die te Rome woont, en wiens werk ook daar zeer gewaardeerd wordt. We bedoelen den heer M. C. Escher, die ons Winternummer voorzag van een mooie bijlage, die de omslagteekening ontwierp, van wiens hand de mooie scheppingsserie was uit den vorigen jaargang van ons Blad, terwijl ook de houtsnede, waarvan we thans een afdruk geven, door hem vervaardigd is.

De waardeering bleek in Rome, toen Escher daar kort geleden met een anderen Ned. kunstenaar zijn werk tentoonstelde. De belangstelling was bijzonder groot, vooral op den openingsdag, toen vele vooraanstaande Nederlanders, maar nog meer Italiaansche, aanwezig waren.

De Romeinsche correspondent van het Handelsblad vertelt, hoe ongemeen productief deze kunstenaar is.

„En toch is Escher allerminst een kunstenaar, die het zich gemakkelijk maakt. Integendeel: elk zijner platen is doorwrocht tot op het laatste. Niets is onopgelost gelaten, en nergens is ook maar het geringste spoor van slordigheid. Als men dan nog bedenkt, dat vele zijner houtsneden zóó groot zijn van formaat, als bij mijn weten geen ander prentkunstenaar ooit heeft gemaakt, dan moet men wel respect hebben voor dezen gestagen werker . . .

„In lange reizen naar de meest afgelegen streken van Italië, streken, die geen nóg zoo ijverig toerist ooit bezocht, ontstaan de schetsen, waarnaar deze monumentale prenten worden gemaakt.”

We hopen nog menigmaal in de gelegenheid te zijn, werk van dezen kunstenaar te reproduceeren; werk, dat het stempel draagt van een zeer persoonlijk talent.

v. R.